

'Natuurtoets informatiecentrum Den Nul'

*Inventarisatie en beoordeling van
natuurwaarden in het kader van de Flora- en
faunawet*

COLOFON

Titel: 'Natuurtoets informatiecentrum Den Nul'

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet

Projectcode: 07086

Status: Definitief rapport

Datum: 8 augustus 2007

Auteurs: M.A. Heinen & ing. M. van der Sluis

Veldonderzoek: ing. M. van der Sluis

Opdrachtgever: Dienst Landelijk Gebied Regio Oost

Contactpersoon: Mevrouw A. Oling

.....
EcoGroen Advies BV

Postbus 625

8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64

F: 038 423 64 65

I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2007)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Heinen, M.A. & M. van der Sluis (2007). 'Natuurtoets informatiecentrum Den Nul'. Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport 07-086. EcoGroen Advies, Zwolle.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling	1
1.2	Situatie.....	1
1.3	Algemene opzet	2
2	Flora en fauna van het onderzoeksgebied	3
2.1	Methode.....	3
2.2	Flora en vegetatie	3
2.3	Zoogdieren.....	4
2.4	Broedvogels	5
2.5	Amfibieën en reptielen	6
2.6	Vissen	6
2.7	Vlinders, libellen en overige ongewervelden.....	7
3	Geraadpleegde bronnen	8

Bijlagen

I	Soortenlijst
II	Wettelijk kader
III	Inventarisatiekaart Kleine modderkruiper

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Aanleiding en doelstelling

Voorliggende natuurtoets is opgesteld op verzoek van Dienst Landelijk Gebied Regio Oost (contactpersoon mevrouw A. Oling) in verband met de bouw van een informatiecentrum van Staatsbosbeheer en het natuurvriendelijk inrichten van aangrenzende perceelsloten bij Den Nul. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet.

Het onderzoek is gebaseerd op twee veldbezoeken op 28 maart en 7 juni 2007 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens uit diverse bronnen.

Aangetroffen en te verwachten soorten

- De licht beschermde Zwanebloem (FFW tabel 1) is in een sloot aan de noordzijde massaal aangetroffen. Verder zijn geen plantensoorten of soorten van de Rode Lijst aangetroffen of te verwachten;
- Er zijn geen potentiële vaste verblijven van vleermuizen aangetroffen of te verwachten. De beoogde plannen zullen geen nadelige gevolgen hebben op mogelijk aanwezige vlieg- en/of jachtroutes of op foerageergebied van vleermuizen;
- Verspreid in het gebied zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, licht beschermde (FFW tabel 1) zoogdiersoorten te verwachten. Het plangebied vormt geen biotoop voor de strikt beschermde Waterspitsmuis (FFW tabel 3);
- Het plangebied is broedgebied van diverse vogelsoorten. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van vogels met een vaste verblijfplaats (Kerkuil, Steenuil, spechten en roofvogels);
- Licht beschermde amfibieënsoorten (FFW tabel 1) als Bruine kikker, Bastaardkikker, Kleine watersalamander en Gewone pad zijn voortplantend, foeragerend en overwinterend aangetoond dan wel te verwachten. De strikt beschermde Rugstreeppad, Heikikker en Poelkikker (FFW tabel 3) zijn niet aanwezig in het plangebied;
- Aan de westoever van de Lange Kolk is Kleine modderkruiper (FFW tabel 2) aangetroffen. Waarschijnlijk komt deze soort op meer plaatsen voor in de kolk;
- Er zijn geen reptielen of beschermde ongewervelden aangetoond of te verwachten.

Ontheffing en compenserende en mitigerende maatregelen

- Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet annex artikel 75 is niet noodzakelijk, mits er geen werkzaamheden in de Lange Kolk plaatsvinden;
- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor 15 maart en na 15 juli. Overigens wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

Suggesties

- Voor de in het plangebied voorkomende beschermde zoogdieren en amfibieën wordt als belangrijkste mitigerende maatregel fasering in tijd genoemd. Schade is – indien de planning van activiteiten dit toelaat – te minimaliseren door het verwijderen van met name begroeiing zoveel mogelijk uit te voeren in de periode september – oktober. Dit is buiten de voortplantingsperiode van veel dieren, dus buiten de periode waarin dieren extra kwetsbaar zijn;
- Het is gewenst enkele groeiplaatsen van de Zwanebloem te laten staan bij het vergraven en natuurvriendelijk maken van de sloot aan de noordzijde. Vanuit de oude groeiplaatsen kan de soort zich gemakkelijker hervestigen.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

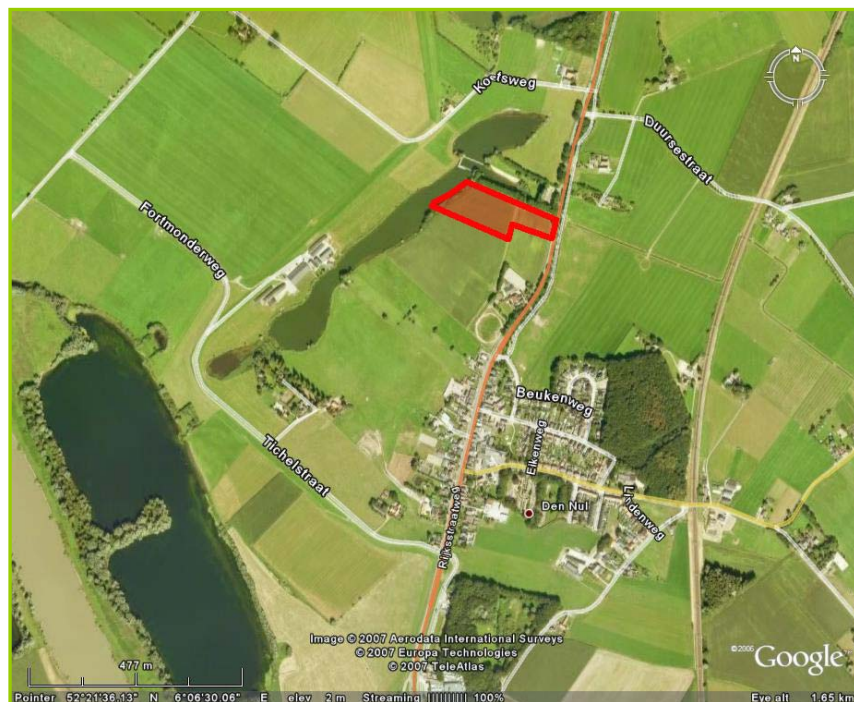
In opdracht van Dienst Landelijk gebied Regio Oost (contactpersoon mevrouw A. Oling) heeft EcoGroen Advies B.V. een natuurtoets uitgevoerd op een terrein in de uiterwaarden bij Den Nul. Dit in verband met de realisatie van een informatiecentrum van Staatsbosbeheer en het natuurvriendelijk inrichten van perceelsloten.

In verband met de op 1 april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is het noodzakelijk om vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen en andere activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten.

In het voorliggende onderzoek worden de consequenties in beeld gebracht van de beoogde herinrichting van het terrein en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet.

1.2 Situatie

Het plangebied is gelegen in de uiterwaarden van de IJssel, ten westen van de Rijksstraatweg en ten noorden van Den Nul. Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit akkerland. Aan de noordzijde liggen een sloot die natuurvriendelijk wordt ingericht en een bomensingel. Ook een dwarssloot wordt ingericht ten behoeve van natuur. De westzijde wordt begrensd door de oever van de Lange Kolk, waarlangs een aantal elzen staat. Enkele van deze bomen worden gekapt (zie figuur 1).

Figuur 1: Luchtfoto met de ligging van het onderzoeksgebied binnen de rode omlijning (Bron: Google Earth).

1.3 Algemene opzet

Voorliggende natuurtoets is gebaseerd op twee dagbezoeken, beschikbare gebiedskennis, verspreidingsgegevens (zie Geraadpleegde bronnen) en bekende ecologische principes.

Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot de beoogde ruimtelijke ingreep in het plangebied is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 2).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten en komt naar voren welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen nodig zijn om eventueel tot een ontheffingsverlening in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet te kunnen komen.

2 FLORA EN FAUNA VAN HET ONDERZOEKSGBIED

2.1 Methode

Het onderzoek is gebaseerd op twee veldbezoeken op 28 maart en 7 juni 2007 en beschikbare informatie uit beleidsdocumenten en databanken.

De gehanteerde methoden voor het vaststellen van de aanwezigheid van de soorten zijn voor zover mogelijk de gangbare standaarden, zoals deze door de PGO's (Particuliere Gegevensbeherende Organisaties) geadviseerd worden. Op basis van het veldonderzoek, de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie "geraadpleegde bronnen") en 'expert judgement' is een uitspraak gedaan over de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Het veldbezoek is gericht op relevante soortgroepen – hogere planten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, ongewervelden en vissen – en terreinkenmerken.

Hieronder worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het onderzoeksgebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten zijn (zie ook soortenlijst bijlage I). De relevante soorten worden in de onderstaande tekst kort toegelicht.

2.2 Flora en vegetatie

Volgens het natuurloket zijn één middelhoog beschermde en vier bedreigde soorten bekend uit het kilometerhok x204/y486 waarin het plangebied ligt.

Naar verwachting gaat het o.a. om de middelhoog beschermde Veldsalie (Provincie Overijssel, 2000). Tijdens het veldonderzoek is in het plangebied alleen de licht beschermde Zwanebloem (FFW tabel 1) aangetroffen over de gehele lengte van de sloot aan de noordzijde van het plangebied. Overige beschermde soorten zijn op basis van de terreinkenmerken niet in het plangebied te verwachten.

Het plangebied bestaat uit een akker omringd door een kolk en twee sloten met hier en daar elzenopslag. Het verlengde van één van de sloten loopt deels dwars door het perceel. In de slootoevers en de oever van de Lange Kolk groeien onder andere Kalmoes, Liesgras, Grote egelskop, Glanshaver, Haagwinde, Harig wilgenroosje, Kleefkruid, Grasmuur, Gewone bermzegge, Gewone smeerwortel en Veldzuring.

- *Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch een vrijstelling van verbodsartikel 8 van de Flora- en faunawet voor laag beschermde soorten van tabel 1. Het aanvragen van een ontheffing annex art. 75 is daarom niet aan de orde;*
- *Het is wenselijk bij het vergraven en natuurvriendelijk inrichten van de sloot aan de noordzijde, een deel van de groeiplaatsen van Zwanebloem te laten staan. Op deze manier kan de soort zich in de nieuwe situatie makkelijk hervestigen.*

2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd.

Vaste verblijfplaatsen

Vanwege het ontbreken van bebouwing en bomen met geschikte holten zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied te verwachten.

Vliegroutes en foerageergebied

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren voor de oriëntatie en daarlangs van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (b.v. rijen woningen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en kunnen zodoende beschermd zijn.

Uit het kilometerhok - waarin het plangebied gelegen is - zijn waarnemingen bekend van Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Meervleermuis (Bode *et al.* 1999). Foeragerende vleermuizen en vliegroutes zijn echter alleen te verwachten langs de grenzen van het plangebied (sloten en Lange Kolk). Deze structuren worden echter niet aangetast.

→ *Omdat geen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en er geen aantasting plaatsvindt van (potentieel) onmisbare vliegroutes en foerageergebied is er als gevolg van de beoogde plannen geen schade te verwachten op vleermuizen. Het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen niet aan de orde.*

Overige zoogdieren

Er is een aantal vaste verblijfplaatsen van licht beschermde, kleine zoogdiersoorten te verwachten. Dit zijn Haas, Mol, Tweekleurige bosspitsmuis, Huispitsmuis, Rosse woelmuis, Veldmuis en Bosmuis. Omdat het 'algemene soorten' betreft, die vallen onder een licht beschermingsregime (FFW tabel 1), geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen 9 en 11 van de Flora en faunawet en is geen ontheffing annex artikel 75 nodig. Ook schadebeperkende maatregelen zijn voor de aanwezige zoogdieren niet noodzakelijk.

Verblijfplaatsen van de middelhoog beschermde Steenmarter (FFW tabel 2) zijn niet in het plangebied te verwachten, vanwege het ontbreken van geschikte schuilmogelijkheden. Daarnaast is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van geschikt biotoop voor de strikt beschermde Waterspitsmuis (FFW tabel 3). Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop is Waterspitsmuis echter niet in het plangebied te verwachten (zie onderstaand kader).

Biotoop Waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt voor rond zuiver, niet te voedselrijk water met watervegetatie en begroeide oevers. Poelen, natuurlijke vijvers, rivieren, snelstromende (bos)beekjes, moerassen en moerasbossen, rietlanden, elzenbroekbossen, kruidenrijke oevervegetaties vormen vaak geschikte biotopen. Ook een goed ontwikkelde struikvegetatie in de buurt behoort tot één van de biotoopvereisten. Waterspitsmuizen jagen ook in andere biotopen in de omgeving van water.

Bron: www.minlnv.nl

- *Bij de planrealisatie zullen mogelijk exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en licht beschermde zoogdieren verloren gaan. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten echter niet aan de orde.*

2.4 Broedvogels

Het moment van het veldbezoek – binnen het broedseizoen van diverse vogels – was geschikt om een groot deel van de te verwachten broedvogelpopulatie betrouwbaar te inventariseren. Op basis van de gedane waarnemingen, het aanwezige biotoop, het terreingebruik, literatuur (SOVON 2002) en ‘expert judgement’ is een betrouwbare uitspraak te doen over de te verwachten soortensamenstelling.

Aan de hand van waarnemingen en de terreinkenmerken is vastgesteld dat het plangebied beperkte waarde heeft als broedgebied voor vogels. Opgaande begroeiing (elzenopslag en struweel) is aanwezig aan de randen van het plangebied.

In die begroeiing zijn Zwartkop, Tjiftjaf, Merel en Vink aangetroffen. In de oever aan de overzijde van de Lange Kolk zijn broedende Meerkoeten aanwezig. Op de akker is een territorium vastgesteld van Kievit. Het plangebied is overigens ongeschikt voor meer kritische weidevogels, die open vochtige graslanden prefereren.

Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van broedvogels met een vaste verblijfplaats zoals uilen, spechten en roofvogels.

Als gevolg van de beoogde plannen zal terplekke broedgelegenheid verdwijnen van enkele algemene vogels van bos en struweel. De gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten komt echter niet in gevaar, omdat in de omgeving van het plangebied voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig blijven.

Het is veelal niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen die gelden voor broedvogels. Er mogen daarom geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden gestart. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 15 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en we wijzen u erop dat in het kader van de Flora- en faunawet voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Vooral het broedseizoen van een soort als Houtduif loopt ver door, soms zelfs tot half november.

- *Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en de werkzaamheden in elk geval op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Wanneer geen broedvogels aanwezig zijn kan elk moment worden gestart.*

De aanlegwerkzaamheden hoeven niet perse voor het broedseizoen te worden afgerond op voorwaarde dat er geen broedgelegenheid ontstaat voor bijvoorbeeld de opportunistische soorten Scholekster en Oeverwaluw. Hieronder enkele aanbevelingen om het gebied extra onaantrekkelijk te maken voor broedvogels:

- creëer geen steilwanden waarin Oeverwaluw kan nestelen;
- voer de werkzaamheden verspreid over het terrein uit;
- verwijder ruigte en bosschages voorafgaand aan het broedseizoen en voorkom het ontstaan hiervan tijdens de werkzaamheden.

2.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

Er is speciaal gelet op de aanwezigheid van de strikt beschermde Heikikker, Rugstreeppad en Poelkikker (FFW tabel 3). Deze soorten is ondanks intensief onderzoek niet aangetroffen. Tijdens beide inventarisatieronden zijn de sloten en de oevers van de Lange Kolk met een steeknet bemonsterd. Hierbij zijn alleen Kleine watersalamander en Bastaardkikker aangetroffen. Beide soorten zijn licht beschermd (FFW tabel 1), net als de overige te verwachten soorten Bruine kikker en Gewone pad. Betreffende soorten zijn voortplantend en overwinterend in het plangebied aanwezig of te verwachten.

Omdat het 'algemene soorten' betreft, die vallen onder een licht beschermingsregime (FFW tabel 1), geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen 9, 11 en 12 van de Flora en faunawet en is geen ontheffing annex artikel 75 nodig. Ook schadebeperkende maatregelen zijn voor de aanwezige amfibieën niet noodzakelijk.

Reptielen

Er zijn geen reptielen aangetroffen in het plangebied. Gezien de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (RAVON, Natuurloket) zijn deze ook niet te verwachten in het plangebied.

→ *De aanvraag van ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet en het verrichten van mitigerende en compenserende maatregelen is voor amfibieën en reptielen niet aan de orde.*

2.6 Vissen

Alle sloten in en grenzend aan het plangebied en de oevers van de Lange Kolk zijn bemonsterd met een steeknet. In de sloten zijn Baars, Blankvoorn, Zeelt en Tiendoornige stekelbaars aangetroffen. Deze soorten zijn niet wettelijk beschermd. In de westelijke oeverzone van de Lange Kolk zijn twee exemplaren van de middelhoog beschermde Kleine modderkruiper (FFW tabel 2) gevangen (zie Bijlage III: Inventarisatiekaart Kleine modderkruiper). Naar verwachting komt de soort hoofdzakelijk voor in de oeverzone van de Lange Kolk.

Daarnaast is het voorkomen van Baars, Blankvoorn, Brasem, Karper, Kolblei, Paling, Pos, Rietvoorn, Snoek, Vetje en Zeelt uit de Lange Kolk (Crombaghs *et al.* 2002). Het Vetje staat vermeld op de Rode Lijst (categorie 'kwetsbaar').

Schadelijke effecten op Kleine modderkruiper kunnen optreden wanneer er beïnvloeding plaatsvindt van de watermilieu van de Lange Kolk, bijvoorbeeld bij graafwerkzaamheden in de oeverzone. In dat geval worden verbodsartikelen uit de Flora- en faunawet overtreden en is het aanvragen van ontheffing annex artikel 75 noodzakelijk. Een dergelijke ontheffing wordt overigens alleen onder voorwaarden verleend:

- Beargumentering waarom inpassing van leefgebied van Kleine modderkruiper niet mogelijk is (zijn er geen alternatieven/ alternatieve werkwijzen?);
- Werkwijze waarbij zo min mogelijk schade optreedt aan het watermilieu. Dit is bijvoorbeeld mogelijk door te werken met een kraan met open bak;
- Werkzaamheden in leefgebied van Kleine modderkruiper dienen alleen plaats te vinden in minst kwetsbare periode (september–maart). Dit is buiten de voortplantingsperiode en de opgroeiperiode van visbroed.

- *Afhankelijk van de precieze inrichting van het terrein kan het aanvragen van ontheffing annex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn voor Kleine modderkruiper.*

2.7 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Gezien de terreingesteldheid van het plangebied kan worden geconcludeerd dat er geen beschermde dagvlinders, libellen en overige ongewervelden aanwezig zijn. Voortplantingsbiotoop van beschermde soorten uit deze diergroepen is eveneens niet aanwezig. Op 7 juni werd boven de Lange Kolk een waarneming gedaan van de Vroege glazenmaker (Rode lijst categorie 'kwetsbaar'). De soort is afhankelijk van goed ontwikkelde verlandingszones (in bijvoorbeeld de Lange Kolk) en is zodoende niet specifiek gebonden aan het plangebied. Naar verwachting komt deze soort meer voor in de IJsselstreek (Libellenwerkgroep Overijssel 2005).

- *Het aanvragen van ontheffing annex artikel 75 van de Flora- en faunawet en het verrichten van compenserende/ mitigerende maatregelen is voor vlinders, libellen en overige ongewervelden niet aan de orde.*

3 GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Bode A.D., A.J. Dijkstra, B. Hoekstra, R. Hoeve & R. Zollinger (1999). De Zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren.
- Broekhuizen S. et al. (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Crombaghs, B., N. van den Berg & A. Goutbeek (2002). Vissen in Overijssel. Verspreidingsatlas van zoetwatervissen in stromende en stilstaande wateren in Overijssel. Natuurbalans/Limes Divergens, Njmegen.
- Heinen, M.A. (2006). Weidevogels in lage delen van Salland in 2005. Rapport LNL-N 2005.05. Provincie Overijssel, Zwolle.
- Lange, R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003) Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht.
- Libellenwerkgroep Overijssel (2005). Libellen in Overijssel, voorlopige verspreidingskaarten (1995–2003). Libellenwerkgroep Overijssel, Zwolle.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van Rode Lijsten flora en fauna.
- Natuurloket (www.natuurloket.nl).
- Provincie Overijssel (www.overijssel.nl).
- Provincie Overijssel (2000). Atlas van de flora van Overijssel (concept). Een overzicht van de verspreiding van wilde plantensoorten in de provincie Overijssel betreffende de periode 1975 – 1998. Provincie Overijssel, Zwolle.
- RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland. (www.ravon.nl).
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 tot 2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey–Nederland, Leiden.
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (website met Natura 2000-gebieden).
- www.waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

BIJLAGEN

BIJLAGE I: SOORTENLIJST

Soort	Terreingebruik /Aantal	Status
> FLORA		
Zwanebloem	sloot noordzijde, hele traject	FFW - tabel 1
> ZOOGDIEREN		
Bosmuis	Mogelijk aanwezig	FFW - tabel 1
Gewone dwergvleermuis	Mogelijk foeragerend	FFW - tabel 3/ HRL Bijlage IV
Haas	Mogelijk aanwezig	FFW - tabel 1
Huisspitsmuis	Mogelijk aanwezig	FFW - tabel 1
Laatvlieger	Mogelijk foeragerend	FFW - tabel 3/ HRL Bijlage IV
Meervleermuis	Mogelijk foeragerend	FFW - tabel 3/ HRL Bijlage IV
Mol	Mogelijk aanwezig	FFW - tabel 1
Rosse vleermuis	Mogelijk foeragerend	FFW - tabel 3/ HRL Bijlage IV
Rosse woelmuis	Mogelijk aanwezig	FFW - tabel 1
Ruige dwergvleermuis	Mogelijk foeragerend	FFW - tabel 3/ HRL Bijlage IV
Tweekleurige bosspitsmuis	Mogelijk aanwezig	FFW - tabel 1
Veldmuis	Mogelijk aanwezig	FFW - tabel 1
> BROEDVOGELS		
Kievit	Broedend	FFW - tabel 2/3
Meerkoet	Broedend Lange Kolk	FFW - tabel 2/3
Merel	Mogelijk broedend	FFW - tabel 2/3
Tijftjaf	Mogelijk broedend	FFW - tabel 2/3
Vink	Mogelijk broedend	FFW - tabel 2/3
Zwartkop	Mogelijk broedend	FFW - tabel 2/3
> AMFIBIEEN EN REPTIELEN		
Bastaardkikker	Voortplantend en overwinterend	FFW - tabel 1
Bruine kikker	Voortplantend en overwinterend	FFW - tabel 1
Gewone pad	Voortplantend en overwinterend	FFW - tabel 1
Kleine watersalamander	Voortplantend en overwinterend	FFW - tabel 1
> VISSSEN		
Baars	Lange Kolk en sloot noordzijde	geen
Blankvoorn	Lange Kolk en sloot noordzijde	geen
Brasem	Lange Kolk	geen
Karper	Lange Kolk	geen
Kleine modderkruiper	Lange Kolk	geen
Kolblei	Lange Kolk	geen
Paling	Lange Kolk	geen
Tiendornige stekelbaars	Sloten	geen
Vetje	Lange Kolk	RL kwetsbaar
Zeelt	Lange Kolk en sloot noordzijde	geen
> ONGEWERVELDEN		
Dagvlinders		
Geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijsten		
Libellen		
Vroege glazenmaker	Lange Kolk	RL kwetsbaar

Legenda soortenlijst:

Beschermingsregiem Flora- en faunawet (FFW):

Tabel 1: 'Algemene soorten' waarvoor veelal automatisch vrijstelling geldt;

Tabel 2: 'Overige soorten' waarvoor vrijstelling geldt, mits activiteiten voldoen aan goedgekeurde gedragscode;

Tabel 3: Soorten van Bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB artikel 75 FFW, waarvoor alleen onder strikte voorwaarden vrijstelling mogelijk is.

Tijdens hun broedseizoen zijn vogels strikter beschermd (tabel 3) dan buiten deze periode (tabel 2)

HR II/ HR IV en HR V verwijzen naar de bijlagen uit de Europese Habitatrictlijn

BIJLAGE II: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Met de Flora- en faunawet (FFW) is beoogd een geïntegreerd soortenbeschermingsregime te creëren dat voldoet aan de internationale verplichtingen. Doordat het verkrijgen van ontheffing en vrijstelling slechts mogelijk was onder bepaalde voorwaarden, werd de Flora- en faunawet na de inwerkingtreding al snel als belemmerend ervaren in het maatschappelijke verkeer.

De belemmerende factoren werden met name veroorzaakt, door het afwegingskader, dat ook voor zeer algemeen voorkomende soorten gold als b.v. Mol, Veldmuis, Bosmuis en Konijn. Dit zorgde voor onnodige belemmeringen van werkzaamheden en veel administratieve lastendruk.

Vanaf 23 februari 2005 is een wetswijziging van kracht geworden waarbij de mogelijkheden verruimd zijn voor het verlenen van ontheffing/ vrijstelling van de verbodsbepalingen in het kader van de FFW. Dit geldt met name voor de algemeen voorkomende soorten.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de FFW:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.
- 5) Een aantal ongewervelden (o.a. insecten, libellen en kevers) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Verbodsbepalingen

De FFW kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8 van de FFW. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12 (zie kader). In hoeverre de verbodsbepalingen van toepassing zijn is afhankelijk van het beschermingsregime waartoe de soort behoort.

Algemene verbodsbepalingen voor beschermde inheemse soorten dieren en planten. Flora- en faunawet, artikelen 8 t/m 12.

Art. 8:	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Art. 9:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Art. 10:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Art. 11:	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verwijderen.
Art. 12:	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Drie beschermingsregimes planten- en diersoorten

Met ingang van het wijzigingsbesluit artikel 75 zijn drie verschillende beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. In alle gevallen is onverminderd de zorgplicht van toepassing:

'Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, is verplicht dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of na te laten.'

Tabel 1 'Algemene soorten'

Onder deze groep vallen o.a. alle algemeen voorkomende beschermde zoogdieren, amfibieën en vaatplanten (in totaal 43 soorten). Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de FFW en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 2 'Overige soorten (gedragscode)'

Onder deze groep vallen een aantal minder algemene soorten (in totaal 101) en vogels. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de FFW, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een gedragscode. De gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring door de minister van LNV. De gedragscode geeft richtlijnen aan om schade aan de soort te voorkomen of te minimaliseren (Artikel 16c wijzigingsbesluit).

Voorheen was nooit vrijstelling mogelijk voor van nature voorkomende vogelsoorten. Nu kan alleen vrijstelling verkregen worden indien:

- sprake is van belang a) t/m d);
- sprake is van onopzettelijk verstoren (artikel 10) in geval van bij de wet genoemde belangen, en er geen wezenlijke invloed (significante effecten) is;
- In geval van belang g), behalve in de periode 15 maart-15 juli.

Tabel 3 'Soorten van Bijlage I AMvB Artikel 75 / soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV'

Onder de eerste groep vallen met name soorten die een kwetsbare status hebben (in totaal 37 soorten) en vogels (in geval niet gewerkt wordt met een gedragscode). Ze hebben een vergelijkbare bescherming als soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV.

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, is voor deze soorten ontheffing van de artikelen 8 t/m 12 van de FFW altijd noodzakelijk. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹);
2. er is geen alternatief;
3. de activiteiten doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De laatste twee criteria worden in het wijzigingsbesluit samengevat als 'zorgvuldig handelen', waarbij elke vorm van schade aan de soort voorkomen moet worden. Aan alle drie criteria moet gelijktijdig voldaan worden.

Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik, is het niet mogelijk voor artikel 10 van de FFW een ontheffing te verkrijgen. Voor de artikelen 8, 9, 11 en 12 geldt wel een vrijstelling, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

¹ a) de bepalingen inzake de gemeenschappelijke markt en een vrij verkeer van goederen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap; b) de bescherming van flora en fauna; c) de veiligheid van het luchtverkeer; d) de volksgezondheid of openbare veiligheid; e) dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; f) het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren; g) belangrijke overlast veroorzaakt door dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort; h) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw; i) bestendig gebruik; j) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Rode lijsten

De Minister van LNV heeft ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor Rodelijst-soorten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

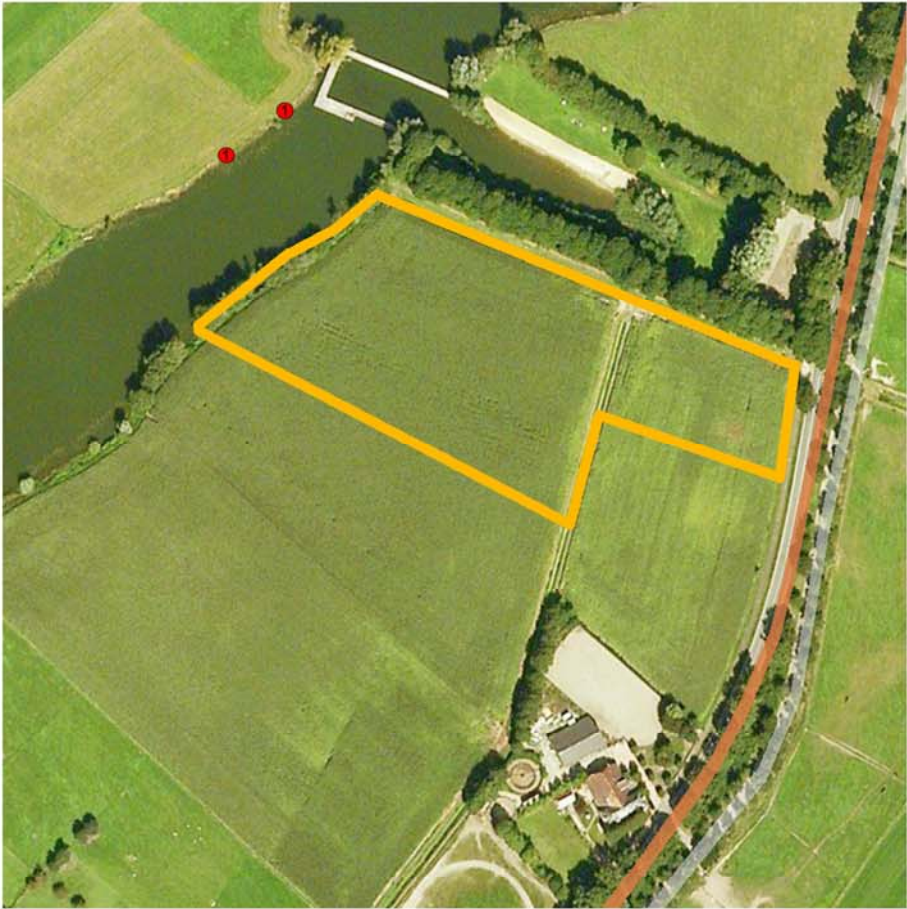
Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Vanaf dat moment heeft Nederland de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving verankerd. Nederland zal aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging waarborgen rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen.

In deze samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Voor een volledig begrip wordt verwezen naar de oorspronkelijke wetsteksten (www9.minlnv.nl 'thema Natuurwetgeving'). Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRC/JZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna

BIJLAGE III: INVENTARISATIEKAART KLEINE MODDERKRUIPER

Natuurtoets Informatiecentrum Den Nul

0m 50m 250m

Kleine modderkruiper

LEGENDA

- Kleine modderkruiper
- 1 Aantal aangetroffen exemplaren

- Begrenzing plangebied
- Ondergrond